Fr. R. Kreutzwaldi nim.
Eesti NSV Riiklik Raamatukogu

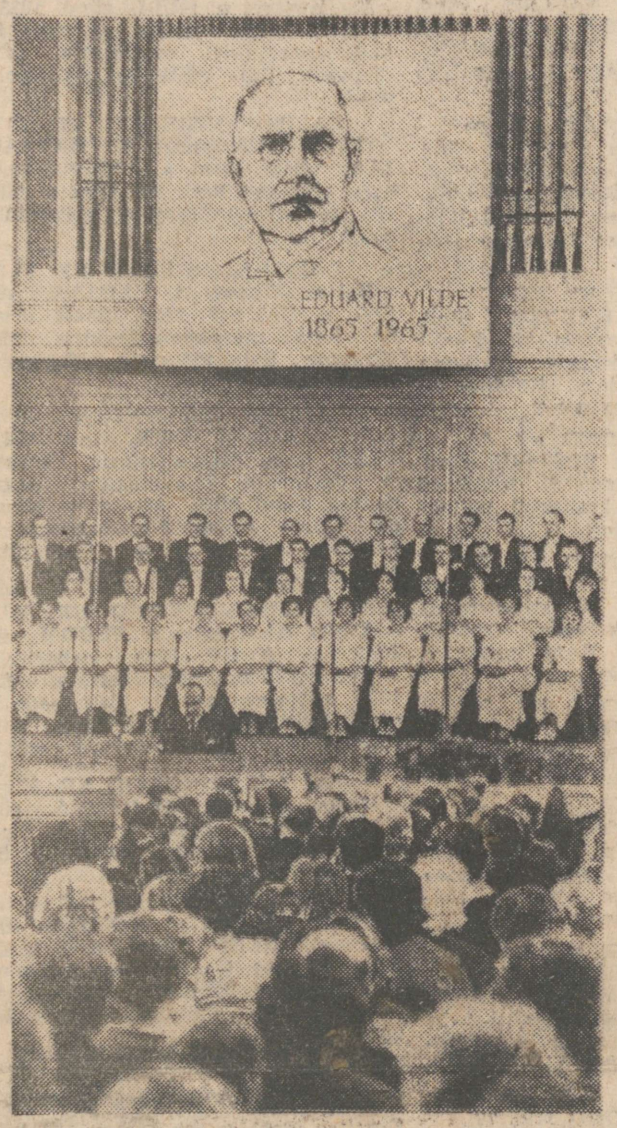
KÕIGI MAADE PROLETAARLASED, ÜHINEGE!

Õhtuleht

EESTIMAA KOMMUNISTLIKU PARTEI TALLINNA LINNAKOMITEE JA TALLINNA LINNA TÖÖRAHVA SAADIKUTE NÕUKOGU AJALEHT

Nr. 53 (6262) Reedel, 5. märtsil 1965. a. XXII aastakäik

Vabariik tähistab Eduard Vilde 100. sünni-aastapäeva

EDUARD VILDE SÜNNIPAIGAS

RAKVERE (ETA). Eile avati mälestuskivi Rakverest 40 kilomeetri kaugusel asuvas Pudivere külas, kus 100 aastat tagasi sündis Eduard Vilde.

Teine mälestuskivi avati täna Muugal, «Kalevi» sovhoosi territooriumil. Siin oli kunagi maja, milles E. Vilde veetis oma lapsepõlve.

Pärast miitingut siirdusid koosolijad Muuga 8-klassilisse kooli Eduard Vilde tubamuuseumi avamisele.

E. VILDE NÄITUS AGITPUNKTIS

Teaduste Akadeemia Keskraamatukogu avas agitpunktis nr. 12, raamatukogu uue hoone fuajees Lenini pst. 10, näituse «Eduard Vilde ajalooline triloogia».

Näitusel on välja pandud «Mahtra sõja», «Anija meeste» ja «Prohvet Maltsveti» väljaanded eesti, vene ja teistes keeltes. Samuti võib näitusel tutvuda materjalidega, mida E. Vilde kasutas nende teoste kirjutamisel.

V. MILLER

PIDULIK KIRJANDUSÕHTU „ESTONIA" KONTSERDISAALIS

Eile möödus 100 aastat Eduard Vilde sünnist.

Silmapaistvast kirjanikust-realistist räägitakse praegu suurima lugupidamisega arvukatel kirjandusõhtutel ja lugejate konverentsidel.

Juubeliürituste keskseks sündmuseks oli eile «Estonia» kontserdisaalis toimunud pidulik kirjandusõhtu.

Saal oli tulvil — on ju Eduard Vilde looming igaühele kallis ja lähedane. Siin oli ka külalisi vennasvabariikidest, sest see tähtpäev on silmapaistvaks sündmuseks kogu Nõukogudemaa kultuurielus.

Pidulikul õhtul viibis kirjaniku lesk Linda Vilde. Teda tervitas Eesti NSV rahvakirjanik J. Semper. L. Vildele anti lilli.

Lavasügavuses oli kirjaniku suur portree.

Eesti Raadio segakoor Eesti NSV rahvakunstniku J. Variste juhatusel kandis ette E. Aava «Laulik».

Avasõnaga esines J. Semper.

Ettekandega Eduard Vilde elust ja loomingust esines kirjaniku 100. sünniaastapäeva tähistamiseks moodustatud juubelikomisjoni esimees, Eesti NSV Ministrite Nõukogu esimehe asetäitja A. Green.

Segakoor esitas V. Tormise kantaadi «Mahtra sõda». Kingissepa-nim. Akadeemilise Draamateatri näitleja T. Aav luges ette katkendi romaanist «Mahtra sõda».

Seejärel said sõna külalised, NLKP Moskva Sverdlovi Rajoonikomitee I sekretär G. Ivanov, Leningradi delegatsiooni liige luuletaja Dmitri Levonevski, Ukraina NSV Kirjanike Liidu presiidiumi liige Anton Hižnjak, Valgevene NSV Ülemnõukogu Presiidiumi esimehe asetäitja luuletaja Maksim Tank, Usbeki NSV Teaduste Akadeemia korrespondentliige sm. V. Zahhidov, Kasahhi NSV kultuuriminister sm. L. Galimžanova, Gruusia NSV Kirjanike Liidu sekretär sm. I. Noneševili, Aserbaidžaani Teaduste Akadeemia kirjanduslike sidemete osakonna juhataja Šihh-Ali Kurbanov, Leedu kirjanik Augustinas Gricius, filoloogiadoktor Nikolai Korleteanu Moldaaviast, Kirgiisia kirjanik Satkõn Sassõkbajev, Tadžiki kirjanik Agzam Sidki, Armeenia kirjanik Karen Simonjan, Turkmeenia kirjanik Toušan Essenova, Karjala ANSV kirjanik Jaako Rugojev, Lätimaa Kommunistliku Partei Keskkomitee sekretär sm. A. Voss.

Taas jätkusid esinemised. Esinejate hulgas olid NSV Liidu rahvakunstnik T. Kuusik, Eesti NSV teenelised kunstnikud H. Lepnurm, A. Bedredinova ja J. Vlassov, «Estonia» ooperisolist U. Tauts ja teised. Suure osa kavast moodustasid katkendid Eduard Vilde teostest ning eesti tänapäeva heliloojate looming.

E. Vilde 100. sünniaastapäeva tähistamise pidulik kirjandusõhtu kujunes Eesti nõukogude kultuuri, kogu paljurahvuselise nõukogude kultuuri eredaks pidupäevaks.

Kirjandusõhtul viibisid Eestimaa KP Keskkomitee I sekretär sm. J. Käbin, Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi esimees sm. A. Müürisepp, Eesti NSV Ministrite Nõukogu esimees sm. V. Klauson, Eestimaa KP Keskkomitee II sekretär sm. A. Vader, EKP Keskkomitee sekretär sm. O. Merimaa, EKP Keskkomitee liikmed, vabariigi valitsuse liikmed, NSV Liidu Ülemnõukogu ja Eesti NSV Ülemnõukogu saadikud. (ETA)

MEMORIAALTAHVLI AVAMINE TARTUS

TARTU (ETA). Eile kogunesid linna üldsuse esindajad Tähtvere tänavale, maja nr. 6 juurde, kus aastail 1904—1905 elas Eduard Vilde. Siin avati mälestustahvel.

E. Vilde elust ja loomingust kõnelesid Tartu Riikliku Ülikooli eesti kirjanduse ja rahvaluule kateedri juhataja K. Taev ja Tartu Linna TSN Täitevkomitee esimehe asetäitja J. Lott.

NSV LIIDU ÜLEMNÕUKOGU PRESIIDIUMI SEADLUS RAHU JA INIMSUSE VASTU TOIMEPANDUD KURITEGUDES NING SÕJAROIMADES SÜÜDI OLEVATE ISIKUTE KARISTAMISE KOHTA, OLENEMATA KURITEGUDE SOORITAMISE AJAST

Loendamatuid kannatusi ja viletsust tõid inimkonnale hitlerlikud roimarid, kes päästsid valla Teise maailmasõja. Kümned miljonid süütud inimesed, nende hulgas lapsed, naised ja raugad, mõrvati elajalikult, piinati surnuks koondus-laagrites, lämmatati gaasikambrites. Saksa fašistlikud anastajad on süüdi tsiviilelanikkonna massilises orjusse ajamises, sõjavangide ebainimlikus kohtlemises, tuhandete linnade ja külade barbaarses purustamises.

Nõukogude Liidu rahvad, kes kandsid sõjas kõige suuremaid kaotusi, ei saa lubada, et fašistlikud barbarid jääksid karistamata. Nõukogude riik lähtub kõrvalekaldumatult rahvusvahelise õiguse üldtunnustatud normidest, mis näevad ette hitlerlike roimarite karistamist, olgu nad end kui kaua või kus tahes varjanud kohtumõistmise eest.

Võttes arvesse, et rahvaste südametunnistus ja õiglustunne ei saa leppida Teise maailmasõja perioodil ränki kuritegusid toimepannud fašistlike roimarite karistamatusega,

tunnistades, et neil isikuil ei ole õigust loota oma kuritegude andestamisele ja unustamisele,

Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liidu Ülemnõukogu Presiidium, võttes aluseks rahvusvahelise õiguse üldtunnustatud printsiibid, mis väljenduvad rahvusvahelise sõjatribunali põhikirjas ja Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Peaassamblee resolutsioonides, otsustab:

natslikud roimarid, kes on süüdi ränkades kuritegudes rahu ja inimsuse vastu ning sõjaroimades, kuuluvad kohtu alla andmisele ja karistamisele, olenemata ajast, mis on möödunud kuritegude sooritamisest.

NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi esimees
A. MIKOJAN

NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi sekretär
M. GEORGADZE

Moskva, Kreml
4. märtsil 1965

AVATI JUUBELINÄITUS

Eile pärastlõunal kogunes Kunstihoonesse vabariigi juhtivaid partei- ja nõukogude töötajaid, Eduard Vilde juubelile saabunud külalisi vennasvabariikidest, kultuuritegelasi, arvukalt kirjandussõpru. Avati meie kirjanduse suurmeistri 100. sünni-aastapäevale pühendatud näitus.

Juubelinäitus annab ilmeka ülevaate Eduard Vilde elust ja loomingust. Kolmes näitusesaalis on sõnas ja pildis paljugi sellist, mis aitab vaatajal paremini mõista Eduard Vilde suurt progressiivset osa nii kirjanduses, teatris, kui ühiskondlikul areenil.

Kõige suuremas saalis on antud ülevaade E. Vilde teostest väljaannetest 80 aasta jooksul (1885—1965): tsaari- ja kodanluse ajal ning nõukogude võimu aastatel (1940—1965). Sama saali eksponaadid jutustavad ka E. Vilde elust ja loomingust aastatel 1865—1905.

Teises saalis tutvustatakse E. Vilde eluteed aastatel 1906—1933 ning antakse ülevaade tema elu ja loomingu uurimisest, samuti tema mälestuse jäädvustamisest.

Kolmas saal jutustab E. Vilde viljakatest sidemetest teatriga.

Kogu ekspositsiooni elustab ka terve rida meie kunstnike Vilde-ainelisi teoseid.

Pildil: Näitusega tutvumine on alanud.

Eduard Vilde kalmule pandi pärjad

Vilde-nimelise Pedagoogilise Instituudi üliõpilased Metsakalmistul Eduard Vilde haual.

TALLINN (ETA). Metsakalmistu põliste mändide all, kus on maetud eesti rahva kuulus poeg Eduard Vilde, leidis eile aset kirjaniku mälestusele pühendatud miiting, millele kogunesid ühiskondlike organisatsioonide esindajad, kultuuri- ja kunstitegelased ning külalised vennasvabariikidest. Siia saabusid EKP Keskkomitee sekretär L. Lentsman, Eesti NSV Ministrite Nõukogu esimehe asetäitja A. Green, Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi sekretär B. Tolbast, EKP Tallinna Linnakomitee I sekretär V. Väljas, Tallinna Linna Täitevkomitee esimees J. Undusk ja teised. Kohal oli kirjaniku lesk Linda Vilde.

Miitingut avades ütles EKP Keskkomitee sekretär L. Lentsman:

«Aeg ei ole suutnud kustutada mälestust Eduard Vildest. Suure realisti looming on meile ka tänapäeval lähedane. Nõukogude võimu aastate jooksul on tema teosed võitnud sõpru kogu meie ääretul Nõukogudemaal.»

E. Vilde kirjanduslikust pärandist rääkis kirjanik R. Parve.

L. Lentsman ja A. Green asetasid E. Vilde kalmule pärja EKP Keskkomitee, Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi ja Eesti NSV Ministrite Nõukogu poolt. Teiste hulgas oli pärgi sõpradelt Aserbaidžaanist, Armeeniast, Valgevenemaalt, Gruusiast, Kasahstanist, Kirgiisiast, Lätist, Leedust, Moldaaviast, Tadžikistanist, Turkmeeniast, Usbekistanist ja Ukrainast, samuti Moskva ja Leningradi töötajailt.

Kõlasid laulud mees- ja naiskoori esituses.

PILK LINNATRANSPORDI MINEVIKKU JA TULEVIKKU

KOHTUMISED RAEKOJAS

Üleeile õhtul oli Raekojas esimene kohtumine, mille alguseks saalis enam vabu kohti polnud.

Täitevkomitee esimees sm. Johannes Undusk ütles avasõnas, et kohtumiste eesmärgiks on linnanõukogu ja valijate vaheliste sidemete tugevdamine.

Linnatranspordi arengu ajaloost andis lühikese ülevaate koduloouurimise komisjoni liige sm. Aleksander Kivi. Tänavate sillutamist alustati Tallinnas 17. sajandil. 1670. aastal sillutati Raekoja plats, aastaid hiljem said kivist sõidutee Pikk ja Lai tänav ning Toompeale viiv Pikk jalg. Esimeseks ühiskondlikuks reisitranspordiks Tallinnas oli Belgia aktsiaseltsi poolt rajatud hoburaudtee. 1921. aastal asendati hobukonka mootorvagunitega. 1927. aastal aga hakkasid Tallinnas liikuma esimesed elektritrammid.

«1964. aastal kasutas linna trammi juba 76 miljonit reisijat. Tänavu saame Saksa DV-st juurde 26 neljateljelist trammivagunit ning aasta lõpuks peaks trammikasutajate arv ulatuma üle 80 miljoni,» ütles linna Kommunaalmajanduse Osakonna juhataja sm. Rudolf Meijel.

Esimese trollibussiliini jaoks, mis Hipodroomi juurest viib RAT «Estonia» ette, saame 9 trollibussi. Tuleval aastal alustatakse trollibussiliini ehitamist mööda Sõpruse puiesteed Mustamäele.

Kuna Mustamäe elanike arv kasvab 90 000-ni, ei suuda auto- ja trollibuss neid rahuldada. Seepärast ehitatakse sinna ka trammiliin.

Vabariikliku Autotranspordi Trusti juhataja sm. Johannes Kangro kõneles autobussiliiklusest. Praegu on Tallinnas 26 linnaliini, mida teenindavad 208 bussi. Tänavu kasvab Autobussipark 60 bussi võrra, millest Mustamäe liinidele pannakse senistele lisaks 39—40 sõidukit. Tulevaks aastaks on esitatud taotlus 25 «Ikarus-180» bussile, millest igaüks suudab korraga peale võtta kuni 180 reisijat.

Pilgu linnatranspordi kaugemasse tulevikku aitasid heita Tallinna generaalplaani liiklusosa autorid Ain Karu ja Eduard Tšerkalin.

Palju probleeme sai koosolijaile selgeks ka küsimuste ja vastuste korras.

Autobussiekspressliin viib mustamäelased kesklinnast koju 14 minutiga. Kuna seal on reisijaid palju, pannakse tänasest sel liinil käiku ka teine buss.

Mustamäe II mikrorajoon kasvab kiiresti. Seetõttu viiakse alates juulikuust bussiliini lõpp-peatus edasi II mikrorajoomi, kuhu luuakse uus dispetšeripunkt.

Konduktorita busside reisijatele peatuste teatamiseks sai Autotranspordi ja Maanteede Ministeerium neil päevil 100 mikrofoni ja helivõimendajat.

Pirita laevaliini on kavatsus pikendada Meriväljani, kuhu ehitatakse maandumissild.

Elanikkonna Elukondliku Teenindamise Valitsus peab tänavu suvel organiseerima linnas 4 tasulist mootorsõidukite parkimisplatsi.

E. NITTIM

